

How to Trade Saffron Futures Contracts

آشنایی با معاملات

قراردادهای آتی زعفران

شرکت بورس کالای ایران

شرکت بورس کالای ایران

آشنایی با معاملات

قراردادهای آتیه زعفران

ناشر: روابط عمومی و بین الملل شرکت بورس کالای ایران

چاپ نخست: بهار ۱۳۹۷

فهرست

۳	« تعریف قرارداد آتے
۳	« خدمات بورس کالا در خصوص قراردادهای آتے
۴	« معاملات زعفران در بورس کالای ایران
۵	« قراردادهای آتے زعفران
۱۰	« اصطلاحات رایج در قراردادهای آتے زعفران
۱۲	« فرآیند انجام معاملات آتے ونحوه محاسبه سود و زیان مشتری
۱۴	« شرایط اخذ کد معاملات قراردادهای آتے
۱۴	« شرایط صدور مجوز دسترسی به سامانه معاملات برخط
۱۶	« مزایای راه اندازی این قراردادها برای فعالان
۱۹	« معاملات مجازی قراردادهای آتے زعفران

« مقدمه

زعفران تداعی کننده ارزش های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی ایران زمین، گران ترین محصول کشاورزی و همچنین نمونه بسیار خوبی از سودآوری، دوام و تولید کاربر محور است. در حال حاضر ایران با تولید بیش از ۹۰ درصد از زعفران جهان، تولید کننده برتر این محصول می باشد. با کاهش شدید قیمت جهانی زعفران در دهه ۱۳۶۰، تولید زعفران در کشورهای اروپایی با توجه به بالا بودن هزینه های نیروی کار در این کشورها و همچنین پایین بودن سطح عملکرد زعفران، توجیه اقتصادی خود را از دست داده و در نتیجه میزان تولید کشورهای مذکور و از جمله اسپانیا به شدت کاهش یافت. در همین حال مناسب بودن شرایط کشت زعفران در ایران و پایین بودن هزینه های نیروی کار، به شکل گیری تقاضای جهانی برای تولید زعفران ایران کمک نموده و در نتیجه به مرور زمان ایران به تولیدکننده برتر این محصول تبدیل گردیده است.

بورس کالای ایران در راستای اهداف سازمانی و کمک به اقتصاد ملی در نظر دارد تا با استفاده از پتانسیل های خود گام عملی جهت کمک به حل برخی از مشکلات موجود و گسترش بازار این محصول استراتژیک بر دارد.

قراردادهای آتی یکی از مهم ترین ابزارهایی است که بورس های کالایی جهت کمک به مدیریت ریسک نوسانات قیمتی در اختیار فعالان بازارهای کالایی قرار می دهند.

« تعریف قرارداد آتی

قرارداد آتی قراردادی است که فروشنده بر اساس آن متعهد می‌شود در سررسید معین، مقدار معینی از کالای مشخص را به قیمتی که الان تعیین می‌کند، بفروشد و در مقابل طرف دیگر قرارداد متعهد می‌شود آن

کالا را با آن مشخصات خریداری کند.

همان طور که در تعریف فوق نیز اشاره شد قراردادهای قابل معامله در بورس باید از استاندارد و مشخصات معینی برخوردار باشند. از این رو هر دارایی که به عنوان دارایی پایه قراردادهای آتی در بورس کالای ایران انتخاب می‌شود باید شرایط خاصی را داشته و استانداردهای لازم را دارا باشد. لذا برای راه‌اندازی قرارداد آتی بر روی هر کالا باید آن کالا در هیأت پذیرش کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا مورد بررسی و پذیرش قرار گیرد.

« خدمات بورس کالادر خصوص قراردادهای آتی

بورس معاملات آتی مکانی معین برای خریداران و فروشندگان است و از طریق سامانه الکترونیکی دارای استاندارد بورس، معاملات آتی انجام می‌گردد و این معاملات برای همه شرکت کنندگان در بازار به یک مفهوم عادلانه عرضه می‌گردد. مسئولیت بورسها ایجاد بازاری عادلانه، دارای نظم و امنیت معاملاتی است. تمام بورس‌های دنیا توسط مقام ناظر کنترل و اداره می‌شوند. معاملات در بورس‌ها در اتاق پایاپای تسویه و تضمین می‌شوند اتاق پایاپای در برابر خریدار نقش فروشنده و بالعکس را ایفاء می‌نماید و بدین معنی است که مسئولیت ریسک طرف مقابل معاملات به اتاق پایاپای برمی‌گردد.

« معاملات زعفران در بورس کالای ایران

نخستین قرارداد آتی به صورت سنتی بر روی محصولات کشاورزی صورت پذیرفت. در بورس کالای ایران نیز مطالعات گسترده‌ای بر روی دارایی‌های مختلف جهت پذیرش در قراردادهای آتی انجام شده‌است که یکی از این دارایی‌ها در حوزه محصولات کشاورزی، زعفران می‌باشد.

در بورس کالای ایران معاملات زعفران هم به صورت گواهی سپرده کالایی و هم در بازار فیزیکی به صورت نقد، سلف و نسبیه انجام می‌شود. علی‌رغم اینکه ایران با تولید بیش از ۹۰ درصد از زعفران جهان، تولیدکننده برتر این محصول می‌باشد در حال حاضر با معاملات سنتی این دارایی امکان پوشش ریسک برای تولیدکنندگان و فعالان بازار زعفران وجود ندارد. لذا نگرانی از نوسانات قیمت این کالا همواره دغدغه فعالان این بازار بوده‌است. با عنایت به این مهم بورس کالای ایران درصدد برآمد تا با راه‌اندازی معاملات قراردادهای آتی زعفران به توسعه و رونق این بازار و رفع دغدغه فعالان در راستای مدیریت ریسک نوسانات قیمتی بپردازد.

« قراردادهای آتی زعفران

قراردادهای آتی زعفران در بورس کالای ایران بر روی زعفران رشته‌ای بریده ممتاز (نگین) تعریف شده‌است. هر قرارداد آتی که بر روی یک دارایی راه‌اندازی شود دارای یک مشخصات قرارداد می‌باشد که حاوی اطلاعات مهم در خصوص قراردادی است که افراد اقدام به معامله آن می‌کنند. در واقع ویژگی‌های اصلی قرارداد آتی مد نظر را ذکر می‌کند. قرارداد آتی زعفران نیز دارای یک مشخصات قرارداد به شرح جدول زیر می‌باشد.

مشخصات قرارداد آتی زعفران

۱	قرارداد آتی پذیرش شده	قرارداد آتی زعفران
۲	دارایی پایه	زعفران رشته‌ای بریده ممتاز (نگین)
	استاندارد تحویل	زعفران رشته‌ای بریده ممتاز (نگین)
۱		ویژگی‌ها حداکثر خامه همراه با گلکاله (درصد جرمی)
۲		مواد خارجی مربوط به گیاه شامل گردوغبار، ریگ و شن (حداکثر درصد جرمی)
۳		مواد خارجی مربوط به محیط
۴		رطوبت و مواد فرار (حداکثر / درصد جرمی)
۵		حداقل پیکروگروسین بر اساس ماده خشک (حداکثر جذب در طول موج ۲۵۷ نانومتر)
۶		مقدار ساfranin بر اساس ماده خشک (حداکثر جذب در طول موج ۳۳۰ نانومتر)
۷		حداقل کروسین بر اساس ماده خشک (حداکثر جذب در طول موج ۴۴۰ نانومتر)
۸		استخراج و تشخیص رنگ‌های افزودنی
۹		وضعیت ظاهری
۱۰	مقدار گرده	
۱۱	طعم و عطر: مخصوص خود، کمی تلخ مزه و تند و عاری از هرگونه طعم و بوی خارجی	
۱۲	وضعیت ظاهری: در اثر رطوبت یا خشک کردن به هم چسبیده نباشد. زعفرانی پذیرش می‌شود که عاری از وجود قارچ و کپک حشرات، پر، مو، نخ و ریگ و شن که با چشم غیر مسلح قابل رویت باشد.	
۱۳	نمونه برداری: بر اساس استاندارد ملی ایران به شماره ۳۶۵۹	
۱۴	روش آزمون: بر اساس استاندارد ملی ایران به شماره ۲۵۹۲	
		یادآوری ۱ - ویژگی‌های میکروبیولوژی زعفران باید با استاندارد ملی ایران به شماره ۵۶۸۹ مطابقت داشته باشد. یادآوری ۲ - استفاده از هرگونه افزودنی مانند رنگ‌های افزودنی در زعفران مجاز نمی‌باشد. یادآوری ۳ - ویژگی‌های شیمیایی به شرح جدول فوق بررسی شده و سایر مشخصات مورد ارزیابی قرار نمی‌گیرد. لذا به ذکر است استاندارد فوق مطابق با مشخصات کیفی گواهی سپرده زعفران رشته‌ای بریده ممتاز (نگین) بورس کالای ایران می‌باشد.

مشخصات قرارداد آتی زعفران		
۴	واحد قیمت	ریال به ازای هر گرم
۵	اندازه قرارداد	۱۰۰ گرم
۶	حد نوسان قیمت روزانه	حداکثر تا (۳٪+/-) با توجه به قیمت تسویه روز قبل
۷	ماه قرارداد	تمامی ماه های سال به تشخیص بورس کالای ایران
۸	دوره معاملات	دوره معاملاتی در هر یک از نمادها در اطلاعیه معاملاتی مربوطه اعلام خواهد شد.
۹	تاریخ تحویل	مطابق تاریخ اعلام شده در اطلاعیه تحویل
۱۰	محل تحویل	انبارهای مد نظر بورس ۱۰ روز قبل از پایان دوره معاملاتی هر نماد توسط بورس اعلام خواهد شد.
۱۱	حداقل تغییر قیمت سفارش	۱۰۰ ریال برای هر گرم معادل ۱۰.۰۰۰ ریال در هر قرارداد
۱۲	وجه تضمین اولیه	الف) وجه تضمین اولیه با توجه به فرمول محاسباتی زیر اخذ خواهد شد که با توجه به آن، تضامین طی زمان ثابت نبوده و به صورت پویا در حال تغییر خواهد بود. مبنای محاسبه وجه تضمین در این فرمول میانگین قیمت‌های تسویه در کلیه سررسیدهای قراردادهای آتی در دارایی پایه مربوطه تعیین شده است. اگر وجه تضمین محاسبه شده بر اساس فرمول زیر طی ۵ روز کاری متوالی بزرگتر یا طی ۵ روز کاری متوالی کوچکتر از وجه تضمین جاری باشد، وجه تضمین باید بر اساس فرمول زیر تعدیل شود: $A \times 10 \times (C \times 10 + 1) \times (B \times S) = A \times \text{مبلغ وجه تضمین اولیه}$ <p>A: درصد وجه تضمین اولیه؛ معادل ۱۰٪ B: میانگین قیمت‌های تسویه در کلیه سررسیدهای قراردادهای آتی دارایی پایه C: پراکت تغییرات وجه تضمین؛ معادل پنجاه هزار ریال S: اندازه قرارداد؛ معادل ۱۰۰</p>
۱۳	حداقل وجه تضمین	۷۰ درصد وجه تضمین اولیه
۱۴	حداکثر حجم سفارش	حداکثر تا ۲۵ قرارداد
۱۵	کارمزدهای معاملات (از بابت معامله هر قرارداد)	سازمان بورس و اوراق بهادار بورس کالا کارگزار
۱۶	کارمزد تسویه و تحویل	۵۰۰۰ ریال بابت هر قرارداد
۱۷	ساعات معامله	شنبه تا چهارشنبه: ۱۲:۳۰ الی ۱۵:۳۰
۱۸	نماد کالا	SAFMMYY (MM نماد اختصاری ماه قرارداد و YY سال می‌باشد.)

مشخصات قرار داد آتی زعفران

۱۹	سقف مجاز موقعیت	<p>• اشخاص حقیقی: ۱۰۰۰ موقعیت در هر نماد معاملاتی.</p> <p>• اشخاص حقوقی: ۱۰۰۰ موقعیت در هر نماد معاملاتی و قابل افزایش تا ۱۰ درصد موقعیت‌های تعهدی باز در آن نماد در بازار.</p>
۲۰	اندازه تحویل	حداقل ۱۰ قرارداد
۲۱	مهلت ارائه گواهی آمادگی تحویل	۳ روز کاری قبل از آخرین روز معاملاتی تا ۳۰ دقیقه پس از اتمام جلسه معاملاتی
۲۲	جریمه‌ها	<p>الف) حسب مواد ۴۱ و ۴۲ از دستورالعمل اجرایی قرارداد آتی جریمه عدم ارائه گواهی آمادگی تحویل از طرف دارندگان موقعیت تعهدی باز خرید و فروش به میزان یک درصد ارزش کل قرارداد بر اساس قیمت تسویه همان روز معاملاتی قرارداد آتی می‌باشد.</p> <p>ب) جریمه عدم ارائه رسید انبار از طرف مشتریان فروشنده دو درصد ارزش قرارداد بر اساس قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی است که به نفع خریدار کسر می‌گردد. همچنین در صورتی که قیمت بازار نقدی دارایی پایه از قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی بیشتر باشد تفاوت این دو نرخ به نفع مشتری خریدار از فروشنده اخذ می‌گردد.</p> <p>ج) جریمه عدم واریز وجه ارزش قرارداد بر اساس قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی از طرف مشتریان خریدار، دو درصد ارزش قرارداد می‌باشد که به نفع فروشنده از حساب مشتری خریدار کسر می‌گردد و چنانچه قیمت بازار نقدی دارایی پایه از قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی کمتر باشد تفاوت این دو نرخ به نفع مشتری فروشنده از خریدار اخذ می‌گردد.</p> <p>د) تمامی موارد فوق کار مزد تسویه و تحویل هر دو سر معامله به نفع بورس از مشتری نکول کننده دریافت خواهد شد.</p>
۲۳	سایر شرایط	هر گونه هزینه‌های مرتبط با انبار تا تاریخ تحویل به عهده فروشنده و پس از تاریخ تحویل به عهده خریدار می‌باشد.

با توجه به اینکه برای ورود به هر معامله ابتدا باید نسبت به ماهیت دارایی که قصد خرید و یا فروش آن وجود دارد و همچنین شرایط معاملاتی مطلع بود، لذا آگاهی از بندهای مشخصات قرارداد بسیار با اهمیت می‌باشد. در ذیل به بررسی مهمترین بخش‌های مشخصات قرارداد می‌پردازیم.

دارایی پایه:

قرارداد آتی زعفران بر روی زعفران رشته‌ای بریده ممتاز (نگین) تعریف شده است که مشخصات کیفی دقیق آن در بند ۳ مشخصات قرارداد به صورت کامل بیان شده است. در واقع تمامی افرادی که معاملات آتی زعفران در بورس کالای ایران انجام می‌دهند این نوع خاص از زعفران را معامله می‌کنند و در صورت خرید یا فروش در سررسید این نوع زعفران را تحویل خواهند گرفت و یا تحویل خواهند داد.

واحد قیمت و اندازه قرارداد:

نحوه انجام معاملات آتی زعفران در بورس کالای ایران و کشف نرخ آن یعنی قیمتی که بر روی تابلو معاملات درج می‌شود بر مبنای ریال به ازاء هر گرم زعفران خواهد بود. در صورتی که هر قرارداد آتی که یک فرد معامله می‌کند معادل ۱۰۰ گرم زعفران باشد. اگر فردی یک قرارداد آتی زعفران بر روی تابلوی معاملات آتی با قیمت ۶۰۰۰۰ ریال خریداری کند به این معنی است که ۱۰۰ گرم را به ازاء هر گرم ۶۰۰۰۰ ریال خریداری کرده است.

اندازه تحویل:

اگرچه اندازه قرارداد آتی زعفران ۱۰۰ گرم است و افراد می‌توانند ضرابی از ۱۰۰ گرم را در این بازار معامله کنند ولی در صورتی که خریدار قصد تحویل دادن زعفران و یا فروشنده قصد بر تحویل گرفتن زعفران را داشته باشند. در سررسید قرارداد می‌بایست حداقل به اندازه ۱۰ قرارداد آتی زعفران را خریداری کرده و یا فروخته

باشند. چرا که طبق مشخصات قرارداد حداقل مقدار تحویلی یک کیلوگرم می‌باشد.

حدنوسان قیمت روزانه:

در معاملات آتی زعفران در هر روز معاملاتی نسبت به روز معاملاتی قبل حداکثر تا $(\pm 3\%)$ با توجه به قیمت تسویه روز قبل امکان تغییر قیمت وجود خواهد داشت.

وجه تضمین اولیه:

وجه تضمین اولیه این قراردادها معادل ۱۰ درصد ارزش یک قرارداد خواهد بود یعنی فرد A برای خرید یک قرارداد آتی باید حدود ۶۰ هزار تومان به عنوان وجه تضمین اولیه در حساب خود داشته باشد و این مقدار همان موجودی اولیه او برای شروع معاملات خواهد بود.

« اصطلاحات رایج در قراردادهای آتـه زعفران

دارایی پایه

اصطلاحاً در قراردادهای آتی، کالا یا دارایی که قرارداد بر روی آن منتشر می‌شود را دارایی پایه می‌گویند. در قراردادهای آتی زعفران، زعفران رشته‌ای بریده ممتاز (نگین) دارایی پایه می‌باشد.

قیمت تسویه روزانه

قیمتی است که روزانه جهت به روز رسانی حساب‌ها توسط بورس محاسبه و اعلام می‌گردد. و بر اساس این قیمت تسویه سود و زیان معاملات مشتری محاسبه و در صورت سود و اریز یا در صورت زیان از حساب وی کسر می‌گردد.

موقعیت تعهدی خرید

اصطلاحاً گفته می‌شود کسی که در بورس، قرارداد آتی را می‌خرد و خود را متعهد به خرید دارایی پایه بر اساس ضوابط بورس در تاریخ معین می‌نماید، موقعیت تعهدی خرید اختیار نموده‌است.

موقعیت تعهدی فروش

اصطلاحاً گفته می‌شود کسی که در بورس، قرارداد آتی را می‌فروشد و خود را متعهد به فروش دارایی پایه بر اساس ضوابط بورس در تاریخ معین می‌نماید، موقعیت تعهدی فروش اختیار نموده‌است.

معامله ابتدایی:

معامله ای که فرد در آن اقدام به اخذ یک موقعیت تعهدی جدید خرید یا فروش می‌نماید.

معامله جبرانی:

معامله ای که در آن فرد موقعیت تعهدی خرید یا فروش قبلی خود را با یک معامله معکوس می‌بندد، یعنی اگر موقعیت فروش دارد خرید انجام می‌دهد و یا اگر موقعیت خرید دارد فروش انجام می‌دهد.

مفهوم موقعیت‌های باز و ارتباط آن با حجم معاملات در بازار در قالب مثال زیر بهتر نمایان می‌شود. فرض کنید قراردادهای آتی زعفران برای سررسید تیر ماه ۱۳۹۷ در روز اول اردیبهشت ۱۳۹۷ راه‌اندازی می‌شود. در جدول زیر معاملات انجام شده در اولین روز معاملاتی در این نماد معاملاتی و تغییراتی که در حجم معاملات و موقعیت‌های باز در بازار ایجاد می‌شود را ملاحظه می‌کنید.

تاریخ	وضعیت معاملات	تعداد موقعیت تعهدی باز بازار	حجم معاملات
۹۷/۰۲/۰۱	شخص A، قرارداد آتی را خریده و شخص B، قرارداد آتی را می‌فروشد.	۱	۱
۹۷/۰۲/۰۱	شخص C، ۵ قرارداد آتی را می‌خرد و شخصی D، ۵ قرارداد آتی را می‌فروشد.	۶	۶
۹۷/۰۲/۰۱	شخص A، ۱ قرارداد آتی خود را فروخته و شخص D، ۱ قرارداد آتی می‌خرد.	۵	۷
۹۷/۰۲/۰۱	شخص E، ۵ قرارداد آتی را از C می‌خرد.	۵	۱۲

« فرآیند انجام معاملات آتی و نحوه محاسبه سود و زیان مشتری

پس از صدور کد معاملاتی توسط بورس که در ادامه توضیح داده شده است، مشتری مجاز به انجام فعالیت در بازار قراردادهای آتی می‌باشد که فرآیند انجام معاملات در قراردادهای آتی به صورت زیر است:

۱. واریز وجه تضمین اولیه به حساب عملیاتی
۲. ارائه سفارش خرید و یا فروش به کارگزار مربوطه و اتخاذ موقعیت تعهدی خرید یا فروش در بازار معاملات آتی
۳. انجام معاملات روزانه بر روی موقعیت‌های معاملاتی اخذ شده به نحوی که مشتری می‌تواند تا زمان سررسید قرارداد به دفعات، کالا را خرید و فروش کرده و با توجه به نرخ‌های روز از سود مورد نظر بهره مند شود.

لازم به ذکر است در پایان هر روز معاملاتی پس از محاسبه قیمت تسویه روزانه، عملیات به روز رسانی حساب‌ها انجام می‌شود. بدین معنی که تفاوت قیمت تعهد شده در قرارداد آتی با قیمت تسویه روزانه محاسبه شده و متناسب با اندازه قرارداد، توسط اتاق پایاپای به حساب عملیاتی مشتری در صورت سود، واریز یا در صورت زیان از آن حساب کسر می‌شود.

مثال

یک مشتری یک قرارداد آتی زعفران به قیمت هر گرم ۶۰۰۰ تومان خریداری می‌کند نحوه محاسبه سود و زیان او در طی سه روز بعدی به صورت زیر می‌باشد (اندازه قرارداد آتی زعفران ۱۰۰ گرم می‌باشد و برای سادگی کار مزد معاملات صفر فرض شده است):

روز	قیمت تسویه
اول	۶۱۰۰
دوم	۶۲۰۰
سوم	۶۱۵۰

« محاسبات سود و زیان

روز اول	سود (زیان)	محاسبات	توضیحات
اول	۱۰,۰۰۰	$(6100 - 6000) \times 100$	قیمت تسویه محاسبه شده بالاتر از قیمت خرید وی می باشد، در نتیجه وی به عنوان خریدار سود برده است.
دوم	۱۰,۰۰۰	$(6200 - 6100) \times 100$	مشتری موقعیت تعهدی خرید خود را باز نگه داشته است، و قیمت تسویه محاسبه شده روز جاری از روز قبل بالاتر است در نتیجه مشتری به عنوان خریدار سود برده است.
سوم	-۵,۰۰۰	$(6150 - 6000) \times 100$	مشتری موقعیت تعهدی خرید خود را باز نگه داشته است. قیمت تسویه روز جاری نسبت به روز قبل کاهش یافته است در نتیجه وی به عنوان خریدار ضرر کرده است.
کل سود و زیان	۱۵,۰۰۰	$15,000 = 100 \times (6000 - 6150)$	مجموع سود و زیان وی در طی این سه روز ۱۵,۰۰۰ تومان بوده است. که در واقع همان اختلاف بین قیمت خرید در روز اول با قیمت تسویه روز سوم می باشد.

« شرایط اخذ کد معاملات قراردادهای آتی

۱. مراجعه به یکی از کارگزاران دارای مجوز معاملاتی قراردادهای آتی در بورس کالا
۲. ارائه مدارک هویتی
۳. شرکت در آزمون احراز صلاحیت متقاضیان دریافت کد معاملاتی قراردادهای آتی و ارائه پرینت نتیجه قبولی در آزمون به کارگزار مربوطه
۴. تکمیل و امضای فرم‌های درخواست کد، اقرارنامه و بیانیه ریسک معاملات قراردادهای آتی و معرفی اطلاعات حسابهای بانکی مشتری به همراه سایر مدارک مورد نیاز
۵. تایید مدارک مذکور توسط کارگزار و ارائه آن به بورس کالا
۶. بررسی مدارک مذکور توسط بورس کالا و صدور کد معاملاتی برای مشتری

« شرایط صدور مجوز دسترسی به سامانه معاملات برخط؛

۱. داشتن حداقل سن ۱۸ سال
 ۲. داشتن حداقل دیپلم
- متقاضیان واجد شرایط فوق، جهت اخذ مجوز دسترسی به سامانه معاملات برخط قراردادهای آتی ملزم به طی مراحل ذیل می‌باشند؛

« فرآیند اخذ مجوز دسترسی به سامانه معاملات برخط آتج؛

۱. مراجعه مشتری به کارگزار؛

۱-۱) تکمیل فرم درخواست اخذ مجوز دسترسی به سامانه معاملات برخط

۱-۲) ارائه اصل مدرک هویتی

۱-۳) ارائه رونوشت آخرین مدرک تحصیلی

۲. ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای داوطلب توسط بورس کالا

۳. عقد قرارداد استفاده از خدمات عضو جهت انجام معاملات برخط کالا و اوراق بهادار مبتنی بر کالا بین شرکت کارگزاری و مشتری

۴. صدور نام کاربری و رمز عبور جهت دسترسی به سامانه معاملات برخط قرارداددهای آتی توسط کارگزار برای مشتری

« مزایای راه‌اندازی این قراردادها برای فعالان

اهرم مالی

یکی از مهمترین مزایای قرارداد آتی برای سرمایه‌گذاران در مقایسه با بازار نقدی وجود اهرم مالی است. معاملات قراردادهای آتی دربرگیرنده ریسک بالایی بوده و به معامله‌گران فرصت به دست آوردن سود زیادی را می‌دهد. بدین معنی که سرمایه‌گذار با اندکی سرمایه قادر است دارائی زیادی را تحت کنترل خود درآورد و با پرداخت مبلغ ناچیزی از کل ارزش یک کالا وارد یک قرارداد آتی می‌شود. به طور مثال: فرض کنید فردی موقعیت تعهدی خرید بر روی قرارداد آتی زعفران با سررسید تیر ۹۷ دارا باشد. در تاریخ ۱۳۹۷/۰۲/۰۱ قیمت تسویه این قرارداد نسبت به روز قبل ۱۰،۰۰۰ ریال افزایش یافته است. با در نظر گرفتن اینکه اندازه قرارداد ۱۰۰ گرم باشد، کل سود شخص مورد نظر ۱۰۰،۰۰۰ ریال خواهد بود.

پوشش ریسک

پوشش ریسک به معنای اتخاذ موقعیتی در بازار است که هدف از آن حداقل نمودن یا از بین بردن ریسک ناشی از نوسانات و تغییرات قیمت است. در واقع سرمایه‌گذار می‌تواند، با ورود به قرارداد آتی، دارایی خود را به قیمتی مشخص در آینده به فروش رساند. در این صورت نوسانات بازار، تاثیری بر قیمت دارایی خریداری شده، نخواهد داشت و سرمایه‌گذار این دارایی را در زمان آینده، با قیمتی مشخص، به فروش خواهد رساند.

فرض کنید کشاورزی قصد دارد تا برای سال آینده ۵۰ کیلوگرم زعفران تولید نماید. برای فروش محصول در زمان برداشت دو حالت متصور است؛ حالت اول اینکه کشاورز زعفران خود را پرورش داده و در زمان برداشت به هر قیمتی که محصول را از وی خریدند به فروش برساند یا می‌تواند به قیمتی که در حال حاضر در نظر دارد، محصول خود را در آینده بفروشد. حالت دوم این امکان را به کشاورز می‌دهد تا قیمت فروش محصول خود را از حالا برای آینده تعیین کند.

در نتیجه کشاورز می‌تواند با ورود به قرارداد آتی زعفران، محصول خود را به قیمتی که مد نظر دارد، در آینده به فروش برساند و با این کار ریسک کاهش قیمت در زمان برداشت محصول را از بین ببرد.

تضمین معاملات توسط اتاق پایاپای بورس

اتاق پایاپای هر بورس نقش مهمی را جهت تضمین عملکرد مالی قراردادهای آتی معامله شده ایفا می‌کند و به عنوان پشتوانه قابل اطمینان برای طرفین معامله می‌باشد.

قیمت تسویه روزانه

قیمتی است که روزانه جهت به روز رسانی حساب‌ها توسط بورس محاسبه و اعلام می‌گردد. و بر اساس این قیمت تسویه سود و زیان معاملات مشتری محاسبه و در صورت سود واریز یا در صورت زیان از حساب وی کسر می‌گردد.

هزینه اندک معاملات

معاملات قراردادهای آتی نسبت به معاملات نقدی از هزینه کمتری برخوردار بوده و مطالعات نشان می‌دهد که معاملات آتی هزینه‌ای معادل ۰/۱ درصد معاملات نقدی را دارد.

نقدشوندگی بالای معاملات

در قراردادهای آتی برای اینکه سرمایه‌گذار قادر به فروش قرارداد آتی باشد، نیاز به مالکیت آن ندارد و با عمل پیش فروش می‌تواند یک قرارداد آتی را در بازار بفروشد و در صورت نیاز به تحویل، آن را از بازار نقدی تهیه نماید که این امر میزان نقدشوندگی معاملات را تا حد بسیار زیادی افزایش می‌دهد.

معافیت مالیات

با توجه به تبصره ۱ ماده ۷ قانون توسعه ابزارهای مالی، معاملات قراردادهای آتی در بورس کالای ایران مشمول معافیت مالیاتی می باشد.

کشف نرخ عادلانه

در این بازار تقابل عرضه و تقاضا منجر به کشف قیمت می شود همچنین به دلیل حجم بالای معاملات قیمت‌ها عادلانه و شفاف می باشد.

« معاملات مجازی قراردادهای آت زعفران

سامانه بازار مجازی معاملات مشتقه شرکت بورس کالای ایران، با فراهم آوردن بستری کاملاً مشابه بازار مشتقه واقعی، امکانی را فراهم می‌کند تا سرمایه‌گذاران و فعالان جدید بازار بدون نیاز به پرداخت هزینه، مفاهیم و اصول معامله را فراگیرند. کلیه اطلاعات در بازار مجازی کاملاً واقعی و منطبق بر شرایط واقعی بازار مشتقه است، گویی کاربر واقعاً در حال سرمایه‌گذاری و معامله در بازار مشتقه شرکت بورس کالای ایران است.

با توجه به اینکه کلیات مربوط به سامانه معاملات مجازی و نحوه ثبت نام و عضویت در آن به طور کامل در "بروشور آموزشی بازار مجازی قراردادهای مشتقه" ذکر شده است، در اینجا نحوه انجام معامله و مشخصات قرارداد آتی زعفران در این سامانه توضیح داده خواهد شد.

« نماد معاملات زعفران

پس از ثبت نام در سامانه بازار مجازی معاملات مشتقه به آدرس vdex.ir و دریافت نام کاربری و کلمه عبور و ورود به سامانه در صفحه اصلی سامانه بازار مجازی، کلیه نمادهای معاملاتی قراردادهای مشتقه در شرکت بورس کالای ایران قابل مشاهده است. نماد معاملاتی زعفران با نام اختصاری "SAFOR97" و "SAFTR97" در بخش نمادها معاملاتی به شرح زیر وجود دارد. البته این نمادها در آینده می‌توانند تغییر کنند. به طور مثال با پایان ماه اردیبهشت عملاً دیگر نماد "SAFOR97" در سامانه وجود نخواهد داشت زیرا این نماد به سررسید خود رسیده است و نمادهای دیگری مثل "SAFSH97" و یا "SAFAB97" که مربوط به سررسیدهای شهرهای یور و آبان سال ۱۳۹۷ می‌باشند قابل راه‌اندازی خواهد بود.

هر نماد معاملاتی متشکل از نام کالا، ماه و سال قرارداد می‌باشد، لذا در قرارداد SAFOR97، علامت اختصاری SAF مربوط به نام کالا یا همان زعفران (Saffron)، علامت اختصاری OR مربوط به ماه سررسید قرارداد (اردیبهشت) و ۹۷ مربوط به سال قرارداد می‌باشد. در نتیجه قراردادهای زیر به صورت زیر خوانده می‌شوند:

SAFOR97 = قرارداد آتی زعفران سررسید اردیبهشت ۹۷

SAFTR97 = قرارداد آتی زعفران سررسید تیر ماه ۹۷

Future Market Watch							
	پایین ترین قیمت	بالترین قیمت	آخرین قیمت تسویه شده	آخرین قیمت معامله شده	فروش	خرید	قرارداد
+	19,975,000	20,030,000	21,021,390	19,975,000	19,975,000	19,975,000	GCOR97
+	20,120,000	20,390,000	21,175,860	20,120,000	20,120,000	20,120,000	GCTR97
+	20,520,000	20,735,000	21,598,521	20,520,000	20,520,000	20,520,000	GCSH97
+	20,685,000	20,895,000	21,768,600	20,685,000	20,685,000	20,685,000	GCAB97
+	21,030,000	21,365,000	22,132,846	21,030,000	21,030,000	21,030,000	GCDY97
+	1,873,008	2,084,710	1,903,335	1,903,335	1,903,335	1,903,335	G18OR97
+	1,886,604	2,084,710	1,917,151	1,917,151	1,917,151	1,917,151	
+	53,661	56,347	56,062	56,062	56,062	56,062	SAFOR97
+	53,850	56,587	56,469	56,469	56,469	56,469	SAFTR97

« مشخصات قرارداد

در سامانه بازار مجازی در ردیف مربوط به هر قرارداد، دو علامت «+» و «i» وجود دارد، با کلیک بر روی «i» کلیه اطلاعات مربوط به مشخصات هر قرارداد به شرح زیر باز می‌شود. به عنوان مثال اطلاعات نمایش داده شده برای قرارداد آتی زعفران به شرح زیر است:

اطلاعات نماد قرارداد آتی زعفران نگین تحویل شهریور ماه 1397
<ul style="list-style-type: none"> قرارداد آتی زعفران نگین تحویل شهریور ماه 1397 آخرین قیمت بازار نقدی 59600 ریال وجه تضمین طبق قرارداد حداقل وجه تضمین 70٪ وجه تضمین اولیه اندازه قرار داد 100 گرم زعفران نگین دامنه نوسان قیمت 3 درصد اندازه تغییر سفارش 100 کارمزد از بابت معامله هر قرارداد 2000 ریال ساعت معاملاتی 12:30 - 15:30 سررسید طبق قرارداد

اطلاعات نمایش داده شده همان اطلاعات مشخصات قرارداد آتی زعفران می باشد.
که در قسمت مشخصات قراردادهای آتی زعفران توضیح داده شد.

How to Trade Saffron Futures Contracts

شرکت بورس کالای ایران

www.ime.co.ir

تهران، خیابان آیت ا... طالقانی، بعد از تقاطع
ولیعصر (عج)، نبش خیابان بندر انزلی، شماره ۳۵۱
تلفن گویا: ۸۵۶۴۰۰۰۰